

El protagonisme de Barcelona en la revolució industrial catalana fou molt destacat des dels seus orígens setcentistes, i el pes de l'activitat manufacturera ha estat molt notori durant els dos darrers segles a la ciutat històrica i en els seus suburbis incorporats el 1897. Encara avui, malgrat la tendència a localitzar l'activitat fabril en altres racons de l'àrea metropolitana, la indústria no és gens menyspreable dins dels límits de l'actual terme municipal. D'aquesta manera, Barcelona ha compartit, al llarg de tota l'Edat Contemporània, el seu paper de cap i casal de Catalunya amb el de gran urbs industrial.

Aquesta trajectòria ha marcat decisivament la fesomia social de la ciutat, tant per l'arribada des de terres cada cop més distants de persones que cercaven treballar i millorar la seva condició com per la conformació d'una societat en la qual l'orgull davant les noves fites en el desenvolupament col·lectiu es veia tennit pels conflictes provocats per les profundes desigualtats socials típiques de tota revolució industrial. Amb la democràcia retrobada, la ciutat emprengué en el darrer tram del segle xx una reconstrucció interna que aprofitava, en bona mesura, antics terrenys industrials. Si bé algunes velles fàbriques foren rehabilitades per fer-hi equipaments, l'actitud predominant ha estat el menysteniment del llegat industrial. A l'interès limitat de les elits pel valor patrimonial d'aquells espais que havien estat font de riquesa però també escenari de la protesta, s'afegia el mal record que en tenien molts dels que hi havien treballat en condicions prou dures o n'havien suportat els fums i els sorolls des de casa.

Fins fa poc, el patrimoni industrial ha despertat a Barcelona un interès molt reduït a l'hora de servir-lo com a testimoni històric, com a memòria col·lectiva i com a conjunt d'edificis i espais dotats de la seva pròpia forma de bellesa. Tanmateix, els darrers anys han marcat un punt d'inflexió en aquesta desatenció col·lectiva, afavorit sens dubte per l'acceleració en el ritme de les destruccions en uns moments de gran dinamisme immobiliari. El curs vol contribuir a aportar elements d'anàlisi i reflexió just quan tant des del teixit associatiu i de les instàncies acadèmiques com des de la pròpia administració de la ciutat comença a parlar-se cada vegada més de la necessitat de pensar en una política més conservacionista.

La durada del curs és de 15 hores, i les sessions tindran lloc els dimecres, entre el 24 de març i el 2 de juny de 2004, de 19:30 a 21 hores, a la sala d'actes de la Casa de l'Ardiaca.

Matrícula: 60 euros. Per formalitzar la inscripció cal adreçar-se a la Secretaria del Seminari d'Història de Barcelona, de 9 a 14 hores. Pagament a qualsevol oficina de la Caixa de Pensions, al compte corrent: Institut de Cultura de Barcelona, 2100 3236 83 2200065134, codi *curs Patrimoni*,

Arxiu Històric de la Ciutat Seminari d'Història de Barcelona

Casa de l'Ardiaca

Santa Llúcia, 1

08002 Barcelona

Tel. 93 318 11 95 / Fax 93 317 83 27

Email: shb@mail.bcn.es

Institut de cultura : **ARXIU HISTÒRIC**
DE LA CIUTAT
Seminari d'Història
de Barcelona

Patrimoni industrial i reinvenció de l'espai urbà al segle XXI

Patrimoni industrial i reinvençió de l'espai urbà al segle XXI

Director: Joan Roca i Albert

24 de març **Les metròpolis europees davant del llegat industrial**

Gràcia Dorel-Ferré (Centre d'Histoire des Techniques de Paris)

31 de març **Fàbriques i espai urbà: la revolució industrial a Barcelona**

Ramon Grau (Seminari d'Història de Barcelona)

14 d'abril **Actituds intel·lectuals i polítiques enfront de la ciutat industrial del segle XX**

Joan Roca (Institut Barri Besòs)

21 d'abril **El destí del llegat industrial, entre la destrucció i la protecció**

Mercè Tatjer (Universitat de Barcelona)

28 d'abril **El llegat industrial en els catàlegs municipals de patrimoni de 1962, 1979 i 2000**

Jordi Rogent (Ajuntament de Barcelona)

5 de maig **Els condicionants urbanístics en la conservació del llegat industrial**

Oriol Clos (Ajuntament de Barcelona)

12 de maig **Terrassa: un model de gestió integrada del patrimoni industrial?**

Miquel Solé i Sanabra (CECOT)

19 de maig **Barcelona en el mapa del patrimoni industrial de Catalunya**

Eusebi Casanelles (Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya)

26 de maig **L'ús i el tractament formal dels edificis i paisatges industrials, 1980-2004**

Josep Maria Montaner (Escola Tècnica Superior d'Arquitectura de Barcelona)

2 de juny **Patrimoni industrial i construcció de la ciutadania**

Salvador Clarós (Associació de Veïns de Poblenou)

Magda Fernández (Universitat de Barcelona)

Joan Roca (Institut Barri Besòs)